I grupės laiptelinė segė, I grupės ratelinis smeigtukas. Šie radiniai rodo, kad pilkapynas anksčiau buvo didesnis, tik dalis pilkapių buvo sunaikinta ariant lauką. Aptikti daiktai leidžia šiek tiek išplėsti ir pilkapyno chronologijos ribas - juos galima priskirti B_2/C_1 periodui (apie 150-200 m.e. metus).

Dalius Ribokas

KANIŪKŲ PILKAPIŲ VIETOS TYRINĖJIMAI

Pilkapių būta Kaniūkų kaimo (Utenos raj., Užpalių apyl.) pietvakarinėje dalyje, dešinėje kelio Užpaliai-Jūžintai, į vakarus nuo Ūdrokšlio upelio. Tai lygus laukas, besileidžiantis Šventosios slėnio link. Vietinis pavadinimas - "Kapų kalneliai".

Pirmi radiniai šioje vietoje rasti 1397 m. Tada jie pateko į E. Majevskio rinkinius Varšuvoje. Vėliau, kasant bulviarūsius, buvo randama žmonių kaulų ir archeologinių radinių. Beveik visi jie išsimėtė, į muziejus nepateko. Į 1929 m. įkurtą Utenos istorijos muziejų buvo pakliuvęs tik vienas smeigtukas didele apvalia galvute, bet ir jis karo metais dingo. 1964 m. kasant griovį, keliose vietose rasta žmonių kaulų ir archeologinių radinių. Iš jų į Utenos krašto tyros muziejų (toliau - UKM) pateko dvi žalvarinės antkaklės kūginiais galais ir žalvarinė trikampio pjūvio apyrankė, o 1985 m. - dar viena antkaklė kūginiais galais, rasta kasant siloso tranšėją.

1988 m. UKM tyrinėjo Kaniūkų pilkapių vietą. Iškasta 18 perkasų. Ištirtas 255 m^2 plotas. Pilkapių liekanų nerasta. Perkasose Nr. 5-7, 10 ir 11, rasta m.e. I tūkst. pabaigos - II tūkst. pradžios lipdytų puodų šukių lygiu paviršiumi. Perkasose Nr. 5-7, 10, 11, 14 ir 16 - XVI-XVII a. - žiestų neornamentuotų puodų šukių. Perkasose Nr. 5 ir 7 dar rasta po vieną žiestą šukę puoštą banguotiniu ornamentu, o perkasoje Nr. 10 - dvi lipdytos šukės gnaibytu

paviršiumi. Perkasoje Nr. 6 taip pat rastas geležies šlako gabalėlis, perkasoje Nr. 7 - trys molinio tinko gabalėliai.

Kaniūkų radiniai rodo, kad ši vieta apgyvendinta m.e. IV a. antroje pusėje. V a. gyvenvietė buvo apleista. Čia vėl apsigyventa m.e. I tūkst. pabaigoje - II tūkst. pradžioje. Panašu, kad gyvenvietė dar kartą buvo apleista, ir kaimas vėl įsikūrė tik apie XV a. pabaigą. Nuo to laiko gyventa pastoviai.

Valdas Steponaitis

PADUOBĖS-ŠALTALIŪNĖS III GRUPĖS PILKAPIŲ TYRINĖJIMAI

Paduobės-Šaltaliūnės (Švenčionių raj., Švenčionėlių apyl.) pilkapių III grupė yra apie 2 km į pietvakarius nuo Švenčionėlių, kairiajame Žeimenos krante ir abipus geležinkelio Vilnius-Daugpilis. Išliko 58 pilkapiai. 1971 m. Paduobės-Šaltaliūnės pilkapius žvalgė MA Istorijos instituto, o 1987 m. rudenį - MMT archeologai. Pastarosios ekspedicijos metu pastebėta, kad dalis pilkapių, esančių ant Žeimenos skardžio, griūva į upę. 1987 m. IEM ištyrė vieną ardomą pilkapį (žr.: ATL 1986 ir 1987 metais - V., 1988. - P. 61-63).

1988 m. IEM ištyre dar vieną ardomą pilkapį (Nr. 2). Jis buvo apie 10 m skersmens, 0,7 m aukščio. Didžioji pilkapio vakarinės pusės dalis yra nugriuvusi į upę, o centre buvo dvi nedidelės duobės. Visas sampilas apaugęs pušimis, akmenų vainiko bei griovio liekanų žemės paviršiuje nesimatė. Tiriant pilkapį paaiškėjo, kad jis supiltas iš aplinkinės žemės, o akmenų vainiko fragmentas išlikęs jo šiaurės rytų pakraštyje. Smulkūs ir vidutinio dydžio akmenys sudėti viena eile. Pietiniame pilkapio pakraštyje atidengtos 0,3-0,4 m gylio ir 0,8-1,5 m pločio griovio žymės.